

ใบความรู้เรื่อง คุณลักษณะ และทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ ๒๑

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง เส้นทางสู่อาชีพ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง คุณลักษณะ และทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ ๒๑

รายวิชา การงานอาชีพ รหัสวิชา ง๒๓๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

คุณลักษณะสำคัญของแรงงานในศตวรรษที่ ๒๑

แรงงานในโลกปัจจุบันไม่ได้ต้องการเพียงแค่ความรู้ แต่ต้องมีคุณลักษณะด้านจิตใจ และพฤติกรรมการทำงานที่เหมาะสม เพื่อให้อยู่รอด และก้าวหน้าได้ เช่น

๑. **ความซื่อสัตย์ (Honesty)** ความจริงใจ และความตรงไปตรงมา ทั้งต่อการทำงาน และต่อผู้อื่น ไม่โกหก ไม่คดโกง ไม่เอาเปรียบ และทำงานด้วยความโปร่งใส เพราะความซื่อสัตย์คือรากฐานของความไว้วางใจ ซึ่งเป็นสิ่งที่ทุกองค์กรต้องการมากที่สุด

ซื่อตรง ไม่คดโกง ทำงานด้วยความจริงใจ

ตัวอย่างใกล้ตัว เช่น นักเรียนที่ไม่ลอกการบ้านเพื่อน แต่พยายามทำด้วยตัวเอง

๒. **มีวินัย (Discipline)** คือการควบคุมตนเองให้ปฏิบัติตามข้อตกลง กฎเกณฑ์ หรือมาตรฐานที่กำหนดไว้อย่างเคร่งครัด มีความสม่ำเสมอ และความรับผิดชอบต่อตัวเอง เช่น การมาทำงานตรงเวลา ส่งงานตามกำหนด และไม่ละเลยหน้าที่

ตรงต่อเวลา ปฏิบัติตามกฎระเบียบ ทำงานอย่างต่อเนื่อง

ตัวอย่างใกล้ตัว เช่น การเข้าห้องเรียนตรงเวลา หรือส่งงานตรงตามกำหนด

๓. **ความรับผิดชอบ (Responsibility)** การยอมรับหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย และทำงานให้สำเร็จโดยไม่ผลักภาระให้ผู้อื่น รวมถึงกล้าที่จะยอมรับผลจากการกระทำของตนเอง ทั้งด้านบวกและด้านลบ ซึ่งสะท้อนถึงความเป็นผู้ใหญ่ และความน่าเชื่อถือ

ทำงานที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มที่ และยอมรับผลการกระทำของตนเอง

ตัวอย่างใกล้ตัว เช่น การรับหน้าที่หัวหน้ากลุ่ม และดูแลงานจนเสร็จสมบูรณ์

๔. ความยืดหยุ่น และปรับตัวได้ (Flexibility & Adaptability) ความสามารถในการเปิดใจเรียนรู้สิ่งใหม่ ยอมรับการเปลี่ยนแปลง และปรับพฤติกรรมหรือวิธีการทำงานให้เหมาะสมกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้น เช่น การใช้เทคโนโลยีใหม่ ๆ ที่เข้ามาแทนวิธีการเดิม

เปิดใจเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ พร้อมรับการเปลี่ยนแปลง

ตัวอย่างใกล้ตัว เช่น การเรียนออนไลน์ในช่วงโควิด ที่ต้องใช้เทคโนโลยีแทนห้องเรียน

๕. การทำงานเป็นทีม และภาวะผู้นำ (Teamwork & Leadership) การร่วมมือกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์ เคารพความคิดเห็นที่แตกต่าง และช่วยเหลือกันเพื่อบรรลุเป้าหมายเดียวกัน พร้อมทั้งมีภาวะผู้นำเมื่อต้อง จัดการงาน หรือดูแลทีม กล้าตัดสินใจ และเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้อื่น

รู้จักทำงานร่วมกับผู้อื่น แบ่งงาน ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และกล้าตัดสินใจเมื่อเป็นผู้นำ

ตัวอย่างใกล้ตัว เช่น การทำโครงการกลุ่มที่ทุกคนต้องร่วมมือ และมีหัวหน้ากลุ่มคอยประสานงาน

ทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ ๒๑

๑. Reading (การอ่าน) → อ่านและทำความเข้าใจข้อมูล

>>> การอ่าน และทำความเข้าใจสารสนเทศได้อย่างถูกต้อง ไม่ใช่แค่ “อ่านออก” แต่ต้องสามารถตีความ วิเคราะห์ และเชื่อมโยงความรู้จากสิ่งที่อ่าน

๒. (W)riting (การเขียน) → ถ่ายทอดความคิดอย่างชัดเจน

>>> การถ่ายทอดความคิด ข้อมูล และความรู้สึกผ่านตัวอักษรได้อย่างมีระบบ ชัดเจน และเข้าใจง่าย รวมถึงการเขียนในรูปแบบดิจิทัล เช่น อีเมล หรือโพสต์ในสื่อสังคมออนไลน์

๓. (A)rithmetic (คณิตศาสตร์พื้นฐาน) → คำนวณ วิเคราะห์ตัวเลข

>>> ความสามารถในการคำนวณ วิเคราะห์ และใช้เหตุผลเชิงตัวเลขเพื่อแก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน เช่น การคิดงบประมาณ การวิเคราะห์ข้อมูล หรือการเปรียบเทียบราคา

❌ ๑. Critical Thinking and Problem Solving → ทักษะด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และทักษะในการแก้ปัญหา

>>> การใช้เหตุผลในการพิจารณาปัญหา และตัดสินใจอย่างมีหลักฐาน ไม่เชื่อสิ่งใดง่าย ๆ และรู้จักตั้งคำถามเพื่อหาคำตอบที่ถูกต้อง และเหมาะสม เช่น วิเคราะห์ข่าวสารก่อนแชร์ ไม่เชื่อทันที

❌ ๒. Creativity and Innovation → ทักษะด้านการสร้างสรรค์ และนวัตกรรม

>>> ความสามารถในการคิดสิ่งใหม่ ๆ หรือมองสิ่งเดิมในมุมที่แตกต่าง เพื่อสร้างทางเลือก นวัตกรรม หรือผลงานที่มีคุณค่า เช่น ออกแบบคลิปสั้นแนะนำสินค้าใน TikTok

❌ ๓. Collaboration, Teamwork and Leadership → ทักษะด้านความร่วมมือ การทำงานเป็นทีม และภาวะผู้นำ

>>> การทำงานกับผู้อื่นอย่างมีประสิทธิภาพ โดยรู้จักแบ่งหน้าที่ รับฟัง และช่วยเหลือกัน เพื่อให้ได้ผลลัพธ์ที่ดีที่สุด เช่น ทำโครงการที่ต้องใช้ความรู้หลายคนมารวมกัน

❌ ๔. Communications, Information, and Media Literacy → ทักษะด้านการสื่อสารสารสนเทศ และรู้เท่าทันสื่อ

>>> การถ่ายทอดความคิด ความรู้ หรือข้อมูลไปยังผู้อื่นได้อย่างถูกต้อง ชัดเจน และเหมาะสม ทั้งการพูด การเขียน และการใช้สื่อดิจิทัล เช่น การโพสต์หน้าชั้นเรียน

❌ ๕. Cross - cultural Understanding → ทักษะด้านความเข้าใจความต่างวัฒนธรรมต่างกระบวนทัศน์

>>> การตระหนัก และเคารพในความแตกต่างทางวัฒนธรรม เชื้อชาติ ภาษา และความเชื่อ เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกันในสังคมโลกได้อย่างสันติ เช่น การทำงานกับเพื่อนต่างเชื้อชาติหรือศาสนาอย่างให้เกียรติ

❌ ๖. Computing and ICT Literacy → ทักษะด้านคอมพิวเตอร์ และเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร

>>> ความสามารถในการใช้เครื่องมือดิจิทัล เช่น คอมพิวเตอร์ สมาร์ทโฟน และแอปพลิเคชัน เพื่อสืบค้นข้อมูล สร้างผลงาน และติดต่อสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ เช่น การทำงานส่งผ่าน Google Classroom

๗. Career and Learning Skills → ทักษะอาชีพ และทักษะการเรียนรู้

 การเตรียมพร้อมสำหรับการประกอบอาชีพ ทั้งความรู้ ทักษะ และทัศนคติ รวมถึงการเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ก้าวทันโลกที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลา เช่น การเรียนรู้การขายออนไลน์ หรือการเรียนคอร์สออนไลน์เสริมความรู้

๘. Compassion → ความมีเมตตา กรุณา มีคุณธรรม และมีระเบียบวินัย

 ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม มีระเบียบวินัย และรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญของการทำงานทุกอาชีพ เช่น การทำงานกลุ่มด้วยความรับผิดชอบ , การเคารพความคิดเห็นผู้อื่น , การปลูกฝังคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพที่ดี

การเชื่อมโยงทักษะกับกลุ่มอาชีพ

 ๑. กลุ่มวิชาการ/วิชาชีพอิสระ (เช่น แพทย์ ครู วิศวกร หนายความ ฯลฯ) ต้องใช้ความรู้เชิงลึก วิเคราะห์ ตัดสินใจ และรับผิดชอบสูง → ต้องการทักษะ • Critical Thinking and Problem Solving • Communication, Information and Media Literacy • Computing and ICT Literacy • Career and Learning Skills • Compassion **เพราะ** ต้องวิเคราะห์ข้อมูลอย่างรอบคอบ สื่อสารอย่างถูกต้อง ใช้เทคโนโลยีในการทำงาน เรียนรู้ตลอดชีวิต และยึดจริยธรรมวิชาชีพ

 ๒. กลุ่มวิชาชีพ/ช่างฝีมือ (เช่น ช่างยนต์ ช่างไฟฟ้า ช่างเสริมสวย ฯลฯ) ลงมือปฏิบัติจริง ใช้ทักษะเฉพาะด้าน และทำงานร่วมกับผู้อื่น → ต้องการทักษะ • Creativity and Innovation • Collaboration, Teamwork and Leadership • Career and Learning Skills • Computing and ICT Literacy • Compassion **เพราะ** ต้องพัฒนาฝีมือให้ทันสมัย ทำงานเป็นทีม ใช้เครื่องมือและเทคโนโลยี และมีความรับผิดชอบต่อความปลอดภัย

 ๓. กลุ่มธุรกิจ/การค้า (เช่น ผู้ประกอบการออนไลน์ นักการตลาดดิจิทัล ยูทูบเบอร์ ฯลฯ) ต้องวางแผนธุรกิจ สร้างสรรค์ผลงาน และใช้สื่อดิจิทัล → ต้องการทักษะ • Creativity and Innovation • Communication, Information and Media Literacy • Computing and ICT Literacy • Critical Thinking and Problem Solving • Career and Learning Skills **เพราะ** ต้องคิดสร้างสรรค์ วิเคราะห์ตลาด สื่อสารกับผู้บริโภค ใช้เทคโนโลยีดิจิทัล และปรับตัวตาม เทรนด์

 ๔. กลุ่มบริการ (เช่น มัคคุเทศก์ พนักงานโรงแรม แอร์โฮสเตส ฯลฯ) ให้บริการ สร้างความประทับใจ และทำงานกับผู้คนหลากหลาย → ต้องการทักษะ • Communication, Information and Media Literacy • Cross-cultural Understanding • Collaboration, Teamwork and Leadership • Career and Learning Skills • Compassion **เพราะ** ต้องสื่อสารอย่างเหมาะสม เข้าใจความแตกต่างของผู้รับบริการ ทำงานเป็นทีม และมีเมตตา ใส่ใจผู้อื่น

การมี **คุณลักษณะ + ทักษะในศตวรรษที่ ๒๑** จะช่วยให้นักเรียนสามารถปรับตัวได้ในโลกการทำงานที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว และเลือกอาชีพที่เหมาะสมกับตนเองได้อย่างมั่นใจ

ดังนั้นการมีทั้ง **“คุณลักษณะ”** และ **“ทักษะ”** คือ การสร้างสมดุลระหว่าง **ความเป็นคนที่ดี** และ **ความเป็นคนเก่ง** ซึ่งเมื่อรวมกันแล้วจะทำให้นักเรียนสามารถปรับตัวในโลกแห่งการเปลี่ยนแปลง และก้าวสู่การประกอบอาชีพที่มั่นคง และยั่งยืน

